

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **CH. A.**, zast. JUDr. Karlem Kavalírem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Škroupova 441, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 1. 2005, č. j. 28 Az 27/2004 – 60,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci stěžovatele JUDr. Karlu Kavalírovi, advokátovi se sídlem v Hradci Králové, Škroupova 441, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů celkem ve výši 2558,50 Kč, které mu budou proplaceny do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností napadeným rozsudkem zamítl Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR ze dne 18. 12. 2003, č. j. OAM-2671/VL-10-K04-2003, kterým nebyl žalobci udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona

č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a zároveň bylo rozhodnuto, že se něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Kasační stížnost podává stěžovatel z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně vyložil a aplikoval ustanovení § 12 zákona o azylu. Soud v rozsudku vyložil institut azylu a podmínky pro jeho udělení dle § 12 příliš restriktivně a zejména je nesprávně na daný případ aplikoval, když dovedl, že pronásledování stěžovatele, či obava z pronásledování, nedosahuje zákonem vyžadované intenzity nutné pro poskytnutí azylové ochrany. Stěžovatel má za to, že pronásledování, kterému byl vystaven a které mu hrozí, je natolik závažné a intenzivní, že plně odůvodňuje udělení azylu.

Pronásledováním, kterému byl stěžovatel vystaven a kterého se obává ohrožuje jeho nejvlastnější práva a svobody. Stěžovatel byl bezdůvodně zatčen policií, následně byl na policii předvolán, bylo mu pro jeho politickou činnost anonymně vyhrožováno, z práce musel odejít zřejmě na cizí zásah. Následně začal podnikat, měl stánek s potravinami, přitom však byl opakovanými kontrolami šikanován ze strany státních orgánů, které také dosáhly výpovědi nájemní smlouvy na pozemek, kde stánek stál, a znemožnily tak stěžovateli podnikat a obstarávat si prostředky k uspokojení základních životních potřeb. Synovi stěžovatele bylo znemožněno pokračovat ve studiu. Po případném návratu do Běloruska mu hrozí trest vězení.

To, že stěžovatel neměl problémy s vycestováním ze země, není skutečnost podstatná pro posouzení, zda jednání, jimž byl stěžovatel vystaven, jsou pronásledováním ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, nijak nesvědčí o závažnosti pronásledování a soud ji neměl brát v potaz. Lze totiž z této skutečnosti učinit i vývod opačný a mít za to, že pronásledování ze strany orgánů běloruského státu bylo proto intenzivní, aby dosáhlo toho, že stěžovatel území Běloruska opustí a nebude již podporovat činnost politické opozice.

Zároveň je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, a to v části týkající se posouzení existence překážky vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu, když se stěžovatel domáhal zrušení též výroku 2. správního rozhodnutí žalovaného o tom, že se něho překážka vycestování nevztahuje.

V Bělorusku je ohrožena svoboda stěžovatele, neboť stěžovateli hrozí konstruované obvinění ze zrady vlasti a kažení mezinárodní reputace a mnohaletý trest vězení, jak stěžovatel doložil zprávou AI. Soud došel k závěru, že takové konstruované obvinění „nelze vyloučit, na základě volného hodnocení důkazů však dospěl k závěru, že vzhledem k tomu, že stěžovatel byl zatčen pouze na několik hodin z důvodu své účasti na nepovolené demonstraci a dále již nebyl orgány policie stíhán, není osobou na níž by měly orgány země jeho původu hlubší zájem. O této skutečnosti svědčí i fakt, že z Běloruska několik roků zpátky cestoval opakovaně bez jakýchkoli problémů“. Vedle toho soud konstatuje, že ze zprávy MZV USA a Infobanky ČTK žádné informace o stíhání a odsouzení žadatelů o azyl nevyplývají.

Stěžovatel namítá, že nelze-li jeho konstruované obvinění vyloučit, a k tomuto závěru soud došel, pak je ohrožena jeho svoboda a je dána překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Soud proto měl rozhodnout o zrušení výroku 2. napadeného rozhodnutí žalovaného o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování, pro rozpor s ustanovením § 91 zákona o azylu. Takto soud nerozhodl a jeho rozhodnutí o zamítnutí té části žaloby, kterou se stěžovatel domáhal zrušení výroku 2. napadeného rozhodnutí postrádá dostatečných důvodů.

Důvodem k závěru, že svoboda stěžovatele ohrožena není, nejsou skutečnosti, že volně vycestoval z Běloruska a nebyl stíhán po svém zadržení na nepovolené demonstraci a žádný takový důvod nelze nalézt ani ve zprávě MZV USA či v Infobance ČTK, když tyto dokumenty neobsahují žádné informace o stíhání žadatelů o azyl.

Konečně je napadený rozsudek nezákonný proto, že soud nesprávně a nezákonně rozhodl o žalobě manželky žalobce paní T. CH. ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 28 Az 28/2004, když tuto žalobu zamítl, a z tohoto důvodu neshledal u stěžovatele důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu. Manželka stěžovatele podala samostatnou kasační stížnost. Vzhledem k tomu, že manželka stěžovatele podmínky pro udělení azylu splňuje, jsou u stěžovatele splněny podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu a rovněž z tohoto důvodu měl soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud touto kasační stížností napadený rozsudek zrušil a vrátil věc Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení. Současně žádá, aby Nejvyšší správní soud přiznal této kasační stížnosti odkladný účinek, neboť nucené vycestování by znamenalo pro stěžovatele nenahraditelnou újmu, zejména s ohledem na nemožnost návratu a hrozící pronásledování.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil dne 10. 6. 2005. Popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí stejně jako rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkazuje na správní spis. Dle mínění žalovaného stěžovatel nesplňuje podmínky dle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu nelze na něj vztáhnout překážku vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona. Navrhuje kasační stížnost pro nedůvodnost zamítnout a odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností, vyšel přitom z právního stavu platného v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká

právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 5. 6. 2003, kdy stěžovatel podal žádost o udělení azylu. V ní stěžovatel uvedl, že svoji vlast opustil v červnu 2003 z politických důvodů. Jmenovaný je běloruské národnosti, pravoslavného vyznání, není a nebyl členem žádné politické strany. O azyl žádá, protože nesouhlasí se státní politikou Běloruska. Dne 20. 2. 2003 se ve městě P. osobně zúčastnil demonstrace, během níž vystoupil a vyzýval přítomné, aby volili demokratické kandidáty. Akce byla následně rozehnána policií. Jmenovaný byl zatčen a odveden na policejní stanici. Večer téhož dne došlo k jeho propuštění. Přibližně týden poté byl předvolán na policii, kde byl dotazován na jména lidí, kteří připravovali demonstraci a rovněž jména osob v opozičních stranách. Navrhovatel nic neřekl a týž den odešel domů. O týden později znovu obdržel předvolání na policii, ale nikam nešel. Kdosi neznámý pak jmenovaného telefonicky kontaktoval a vyhrožoval, že pokud chce mít v Bělorusku kapitalismus, tak uvidí. Rovněž dostával anonymy, kde mu bylo vytýkáno, že není dobrým příkladem pro běloruské občany. Když byl na dovolené v Polsku, někdo se vloupal do jeho bytu, ale nic neukradl. Případ vloupání nahlásil na policii, ale ta nic nevyšetřila. Dne 20. 1. 2003 byl stěžovatel propuštěn ze zaměstnání. Proto se rozhodl, že z Běloruska odjet do České republiky. Ve vlastnoručně psaném prohlášení zopakoval, že zcela nesouhlasí s politikou uplatňovanou v Běloruské republice a s utiskováním ze strany místních orgánů. Pohovor ze dne 1. 7. 2003 byl veden na žádost jmenovaného v jazyce ruském. V průběhu pohovoru žadatel uvedl, že svoji vlast opustil 31. 5. 2003, přičemž za bezprostřední pohnutku k odchodu z Běloruska označil anonymní telefonické výhrůžky. Do ČR přicestoval stěžovatel autobusem přes území Polska. Dále uvedl, že po prezidentském referendu v roce 1996 se upevnila L. moc. Jakmile začali s manželkou s opoziční činností, která spočívala v distribuci opozičních tiskovin a pořádání meetingů, pocítili tichý a nenápadný tlak. Uvedl, že společně se svou ženou provozoval stánek s potravinami. Domnívá se, že v té době už byli oba známí svou spoluprací s opozičními silami, a tak jim úřady znepríjemňovaly podnikání prováděním různých kontrol. Nakonec jim byla vypovězena nájemní smlouva na pozemek, kde stánek stál. Proto se rozhodli svoje podnikání ukončit i hledat práci jinde. V roce 2001 vycestovali do Polska. Z Polska se vrátili v roce 2002 a zjistili, že se jim někdo vloupal do bytu, rozbil okna i zařízení a stěny popsal vulgarismy. Dne 23. 2. 2003 se v P. v „P. o.“ konal meeting namířený proti L. Akce, které se podle stěžovatelova tvrzení zúčastnilo přes tři tisíce občanů, trvala asi hodinu a půl a vládní jednotky poté všechny zúčastněné násilně rozehnaly. Řada lidí byla zatčena. Stěžovatel se svojí ženou také. Během výslechu byl dotazován především na jména organizátorů celé akce, pak byl propuštěn. Asi za dva týdny dostal předvolání na policii, situace se opakovala. Po týdnu obdržel další předvolání, ale rozhodl se již nikam nejít. V té době mu kdosi začal telefonicky vyhrožovat v tom smyslu, že pokud chce kapitalismus, má odjet ze země. Pokud to neučiní, mohl by být zmrzačen. Na základě toho se po dohodě s přáteli rozhodl odjet do ČR. Stěžovatel dále uvedl, že od roku 1996 začal spolupracovat se stranami Běloruský národní front a Národní дума. Distribuoval opoziční noviny „P.“, hovořil s lidmi ve svém okolí a snažil se jim srozumitelně vysvětlit, o co jde současnému běloruskému prezidentovi a jaké budou následky jeho politiky pro celou zemi. V případě návratu se obává fyzického útoku ze strany státních orgánů a milice. Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 18. 12. 2003 rozhodnutí, kterým stěžovateli neudělil azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a zároveň rozhodl, že

se ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že důvodem podání žádosti o azyl stěžovatele byly problémy s policií kvůli šíření opozičních letáků a tíživá ekonomická situace a dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu.

Stěžovatel rozhodnutí žalovaného napadl žalobou, ve které vytkl žalovanému porušení celé řady procesních pochybení a namítal, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu a taktéž podmínky pro vztažení překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona. Krajský soud žalobu zamítl kasační stížností napadeným rozsudkem. Krajský soud dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn správně, žalovaný v souladu se zákonem stěžovateli neudělil azyl.

Výše uvedený rozsudek napadl stěžovatel včas kasační stížností.

V kasační stížnosti se stěžovatel dovolává naplnění kasačních důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., když má za to, že soud nesprávně posoudil naplnění podmínek pro udělení azylu dle ustanovení § 12 a vztažení překážky vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu a taktéž rozhodnutí soudu není dostatečně odůvodněno.

K tvrzené nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Tvrzenou nezákonnost spatřuje stěžovatel v nesprávném posouzení právních otázek soudem v předcházejícím řízení, když zpochybňuje závěry soudu a žalovaného o nedůvodnosti podané žádosti o azyl. Soud dle názoru stěžovatel v rozsudku vyložil institut azylu a podmínky pro jeho udělení dle § 12 příliš restriktivně a zejména je nesprávně na daný případ aplikoval, když dovedl, že pronásledování stěžovatele, či obava z pronásledování, nedosahuje zákonem vyžadované intenzity nutné pro poskytnutí azylové ochrany.

Stěžovatel má za to, že pronásledování, kterému byl vystaven a které mu hrozí, je natolik závažné a intenzivní, že plně odůvodňuje udělení azylu.

Výše uvedená námitka stěžovatele není opodstatněná.

Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 2 odst. 5 cit. zákona se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí oprávněnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí proto být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení (politického, náboženského apod.), pro které je v zemi, jehož občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodu příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině, resp. má důvodnou obavu, že by k takovému pronásledování mohlo v jeho případě dojít.

V posuzované věci je třeba připustit, že stěžovatelem uváděné důvody od počátku řízení o azylu měly politický podtext, když uváděl, že měl v zemi původu problémy s policií za šíření opozičních letáků a nepovolenou účast na demonstraci. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na názor vyslovený v rozsudku Vrchního soudu v Praze ve věci vedené pod sp. zn. 6 A 510/93, podle něhož, tvrdí-li žadatel, že emigroval pro odůvodněný strach z pronásledování pro své politické přesvědčení, je přinejmenším zapotřebí, aby byl schopen doložit, že vůbec nějaké politické přesvědčení má, že je schopen je formulovat a prezentovat, a stává se proto ve své domovské zemi vládním úřadům nebo jiným vlivným místům nepohodlným, je proto pronásledován a nebo lze takové pronásledování důvodně očekávat a to – byť spíše výjimečně – i v případě, že dosud své politické přesvědčení v zemi původu neprojevil. Projevení politických názorů účastí na demonstraci nelze samo o sobě, bez existence cíleného, státní mocí prováděného či podporovaného pronásledování jejich účastníků, ještě považovat za zastávání politických práv a svobod.

Žalovaný v daném případě usoudil, že v činnosti stěžovatele nespatřuje nijak zásadné směřování k uplatňování politických práv a svobod. Činnost stěžovatele dle žalovaného nedosahovala takového charakteru, stupně, intenzity a opakovanosti, aby ji za činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod bylo možno považovat. Žalovaný, stejně tak i soud k povaze tvrzeného pronásledování zdůraznili, že stěžovatel byl zadržen po účasti na nedovolené demonstraci pouze na několik hodin a následně předvolán, a žádné další problémy s policií neměl. S těmito závěry Nejvyšší správní soud souhlasí. Ani ostatní události, které stěžovatel uvedl ve správním řízení, nebylo možno samy o sobě považovat za pronásledování z azylově relevantních důvodů. Přímo souvislost stěžovatelem popsaných událostí (propuštění z v práce, násilné vniknutí do bytu stěžovatele, problémy syna ve škole) se zastáváním politických názorů stěžovatel neprokázal.

O tvrzení stěžovatele, že skutečnost, zda stěžovatel měl či neměl problémy s vycestováním ze země, není skutečností podstatnou pro posouzení, zda jednání, jimž byl stěžovatel vystaven, jsou pronásledováním ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu a nijak nesvědčí o závažnosti pronásledování, a soud dle stěžovatele k této skutečnosti neměl přihlížet, usoudil Nejvyšší správní soud následovně.

Existence či absence problémů s vycestováním žadatele ze země původu nemůže být sama o sobě způsobila odůvodnit rozhodnutí o neudělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Jinými slovy nemůže být jediným rozhodovacím důvodem pro výrok o neudělení azylu. Lze však připustit, aby správní orgán na tuto skutečnost ve svém rozhodnutí poukázal, neboť i ona může v konkrétním případě dokreslit situaci žadatele o azyl v zemi původu a může tak mít ve vztahu k posouzení naplnění podmínek pro udělení azylu jistou vypovídací schopnost. Nejvyšší správní soud správně tak striktní závěr stěžovatele, že soud k této skutečnosti přihlížet nemohl, nesdílí.

Stěžovatel spatřoval tvrzenou nezákonnost taktéž v nesprávném právním posouzení překážky vycestování.

K tomuto v kasační stížnosti uvedl, že v Bělorusku je ohrožena svoboda stěžovatele, neboť mu hrozí konstruované obvinění ze zrady vlasti a kažení mezinárodní reputace a mnohaletý trest vězení, jak stěžovatel doložil zprávou AI. Dle stěžovatele, nelze-li jeho konstruované obvinění vyloučit, a k tomuto závěru soud došel, pak je ohrožena jeho svoboda a je dána překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Důvodem k závěru, že svoboda stěžovatele ohrožena není, nejsou skutečnosti, že volně vycestoval z Běloruska a nebyl stíhán po svém zadržení na nepovolené demonstraci a žádný takový důvod nelze nalézt ani ve zprávě MZV USA či v Infobance ČTK, když tyto dokumenty neobsahují žádné informace o stíhání žadatelů o azyl.

Předmětnou námitku neshledal Nejvyšší správní soud opodstatněnou.

Dle ustanovení § 91 odst. 1 zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí,

a) pokud by byl cizinec nucen vycestovat

1. do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo

2. do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo

3. do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo

b) jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo

c) jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.

Smyslem legislativního zahrnutí překážky vycestování do českého zákona o azylu bylo zakotvit do českého azylového práva tzv. zásadu non-refoulement, tedy zásadu zabezpečující, že uprchlík nebude, ani pokud mu z různých důvodů nebude udělen azyl, vydán do země, kde by byl zásadním způsobem objektivně ohrožen na životě, svobodě či tělesné integritě.

Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích již opakovaně judikoval, že neutěšená situace se stavem dodržování lidských práv v zemi původu žadatele o azyl není sama o sobě způsobilá odůvodnit udělení azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu se jeví vždy konkrétní situace žadatele o azyl.

Obdobný závěr lze učinit taktéž o překážce vycestování. V projednávané věci ze Zpráv Ministerstva zahraničí USA a ze zprávy AI vyplývá, jak sám soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že v Bělorusku dodržování lidských práv vykazuje značné nedostatky. Samotná skutečnost, že v zemi původu není ochrana lidských práv dostatečně zabezpečena, však ještě neznamená automatickou povinnost správního orgánu (soudu) tuto okolnost považovat za překážku vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, nýbrž je třeba zkoumat, na základě taxativního výčtu podmínek, pravděpodobnost konkrétních možných zásahů ze strany státu do sféry základních lidských práv a svobod stěžovatele přihlížející k důvodům, pro které zemi původu opustil a pro které v ČR požádal o azyl.

Pokud krajský soud informace ze zprávy AI, která popisuje pouze obecnou situaci v Bělorusku a poukazuje na možnost postihu neúspěšných žadatelů o azyl, vyhodnotil tak, že neprokazuje naplnění podmínek pro vztažení překážky vycestování, neboť žádné konkrétní skutečnosti ve vztahu ke stěžovateli neuvádí, lze s ním souhlasit. Možná vykonstruovaná obvinění, jež zpráva popisuje pouze v obecné rovině, nedosahují intenzity předpokládané ustanovením § 91 písm. a) odst. 2 zákona o azylu, neboť vzhledem k okolnostem, za kterých stěžovatel opustil zemi původu (stěžovatel nebyl za účast na nepovolené demonstraci mimo zadržení orgány policie stíhán), lze usuzovat, že mu v případě návratu do vlasti nehrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud se nesprávného právního posouzení naplnění podmínek pro aplikaci ustanovení § 12 a § 91 zákona o azylu nedopustil.

Nejvyšší správní soud taktéž nemohl přisvědčit námitce stěžovatele ohledně udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle ustanovení § 13 zákona o azylu, když dikce citovaného ustanovení není v daném případě naplněna, neboť manželce stěžovatele, paní T. CH. azyl udělen nebyl (rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2673/VL-10-K04-2003 ze dne 9. 2. 2004) a její žaloba byla rozsudkem č. j. 28 Az 28/2004 ze dne 25. 1. 2005 zamítnuta jako nedůvodná.

Taktéž s tvrzením stěžovatele, že je dán důvod pro podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nelze souhlasit. Rozhodnutí není nepřezkoumatelné nebo nesrozumitelné.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že řízení před správním orgánem netrpělo vadou, kterou nelze odstranit, proto není nutné řízení před správním orgánem zopakovat. Krajský soud byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody žaloby, které stěžovatel uvedl, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s citovaným ustanovením a vypořádal se se všemi uvedenými námitkami, na obecně formulované procesní žalobní námitky soud zareagoval, a v obecné rovině se s nimi také vypořádal.

Z odůvodnění rozsudku, zejména pak z pasáže na straně č. 6 (druhý odstavec) je zřejmé, že krajský soud naplnění podmínek pro aplikaci ustanovení § 91 zákona o azylu posuzoval, když konstatoval, „že z žalobcem uváděných skutečností, že byl z důvodu své účasti na demonstraci dvakrát vyslýchán na policii a na pozdější předvolání nereagoval, nelze ani žádnou ze zákonem upravených překážek vycestování dovést. Takovou skutečnost pak dle názoru soudu nelze ani dovést z obsahu zprávy AI, popisující obecnou situaci v zemi původu žalobce, a to ve vztahu ku konkrétním okolnostem v dané věci.“. Dále krajský soud uvedl, že správní orgán čerpal ze zpráv MZV USA a z Infobanky ČTK, z nichž informace o stíhání a odsouzení žadatelů o azyl běloruské národnosti nevyplývají. Soud dospěl k závěru, že skutečnosti o konstruovaných obviněních těchto repatriovaných neúspěšných žadatelů o azyl a jejich případné odsouzení nelze vyloučit, na základě volného hodnocení důkazů však dospěl k závěru, že vzhledem k tomu, že stěžovatel byl zatčen pouze na několik hodin z důvodu své účasti na nepovolené demonstraci a dále již nebyl orgány policie stíhán, není osobou, na níž by měly orgány země jeho země hlubší zájem, o této skutečnosti svědčí fakt, že z Běloruska několik roků zpátky cestoval opakovaně bez problémů. Soud rovněž konstatoval, že zpráva AI se o konstruovaných obviněních zmiňuje toliko obecně a žádné konkrétní skutečnosti neuvádí. Soud tak uzavřel, že stěžovatele nepovažuje za osobu, která by

v případě návratu do vlasti měla mít tak zásadní problémy, že by bylo možné zvažovat případné využití ustanovení § 91 zákona o azylu.

Posouzení překážky vycestování v rozsudku tedy neabsentuje. Krajský soud se s námitkou nesprávné aplikace ustanovení § 91 zákona o azylu vypořádal. Jeho odůvodnění v části týkající se překážky vycestování je dostatečné a srozumitelné a odpovídá zákonným požadavkům (§75 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené neshledal naplnění stěžovatelem uplatňovaných důvodů kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Protože stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

Stěžovateli ustanovil krajský soud pro řízení o kasační stížnosti zástupce advokáta podle ust. § 35 odst. 7 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení v tomto případě odměnu za zastupování a hotové výdaje platí stát. Při určování výše odměny a náhrady hotových výdajů advokátovi vycházel Nejvyšší správní soud z vyhlášky č. 177/1996 Sb. Dospěl k závěru, že zástupkyni stěžovatele náleží odměna podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky, tedy za dva úkony právní služby po 1000 Kč /§ 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky a § 7 této vyhlášky/. Dále jí náleží náhrada hotových výdajů za dva úkony ve výši po 75 Kč (§ 13 odst. 1, 3 cit. vyhlášky). Vyúčtované náklady Nejvyšší správní soud zástupci stěžovatele přiznal, protože odpovídají obsahu spisu. Celkem tak zástupci stěžovatele náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 2150 Kč, zvýšená o DPH v sazbě 19% ve výši 408,50 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. října 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu